45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 71 — Կ. ՊՈԼԻՍ 14/27 ՅՈՒԼԻՍ 1901 — 10 ՐԷՊԻԼ ԱԽԸՐ 1319 — 14 ՅՈՒԼԻՍ 1317 — ՇԱԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաւտէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیازی و مدیر مسئولی
اوهانس فریق قیصریان
مطبعه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره‌ده مخصوصه

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

Այսօր է ուր «Սրբոյն Թադէոսի առաքելոյն մերոյ և Սանդիսոյ կուսանաց»։

Քրիստոնեայ աշխարհին անդրանիկ եկեղեցին Հայաստան էր վասնզի երբ առաքեալները Հրեայ-թեան կը քարոզէին Աւետարանը և Յանդիր էին քրիստոնեայ եկեղեցին հիմնել Հրեաստանի մէջ, և երբ դեռ Պօղոս առաքեալ Բառնաբասի հետ մեկնելով Ասիոյ-քան եկեղեցին հիմնած չէին, Թադէոս Ցիսուս Քրիստոսի Հաւատարիմին իսկ և իսկ յետոյ Հայերուս կ'աւանդէր Մ. Աւետարանը քարոզութեամբ բանին բերանով։

Դրա է որ կարծել կայ թէ ըստ վկայութեան ճանապարհորդներու և մեր հին կանոնագրին Թադէոս առաքեալ ոտանաւորի իր նոր եկեղեցին օծուած ըլլայ այլ և ալ գրուած հրահանգներով, գոնէ սուրբ ըլլայ այն՝ վասնզի թէ ամենասուրբ է թէ Թադէոս Գ բիսոն է, և ինչպէս ճանաչուիր չրնար թէ Մինասեանութեամբ կը պլիտին թէ այս Թադէոսն է երիտասարդին Ծննդոցի հերիսիմոս որ առաքեալ յաջորդ դարերու մէջ նշանաւոր վարդապետներէն է։ կը վկայէ թէ Հայերուս Մ. Աւետարան քարոզող և Հայերը քրիստոնեայ ընող այս Թադէոսն է Դեբիոս, ինչպէս կը գրէ Մատթէոս Աւետարանիչ, այսինքն «Եւ Դաւիթ որ ան է անունեցեալն Թադէոս» (Գլուխ 3.Գ)։ Որովհետև այնուհետև հին Հայերուն համար այս Թադէոս առաքելոյն է առաքելական եկեղեցին և Բարթողիմէոս են Թադէոսին յետոյ դարձեալ դարձուցած է Թադէոս Առաքելոյն գործը և դարերէ ի վեր բովանդակ Հայերուս խոստովանութիւնն է եղած ամէն առնէ և ամէն տեղ. «բարեխօսութեամբ և յիշատակաւ Թադէոսի և Բարթողիմէոսի առաքելոցն Աստուծոյ Տէր զրա»։

Այրեցէք ուրեմն Հայ եկեղեցին հիմնեալ ըլլալով Թադէոս և Բարթողիմէոս առաքելոցմէ։ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ է, և նոյա առաքելական ուսուցմանց հաստատուած ըլլալով քրիստոնեայ աշխարհին մէջ հնագոյն առաքելական քարոզութեամբ էր իսկապէս ԱՆԴԻԼԱՔ Նոին եկեղեցիս Սահակի մինչև Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայրապետականն առաքելական յաջորդութեան ցանկը եւ այս ցանկին յաջորդութիւնը ժարակաւ աւելի չէ քրիստոնեայ Մեսրոպ Գրքանան այ եկեղեցիներին առաքելութեան յաջորդութեան ցանկը այսքան վաւերականաչափ դեռ չեն գտնուած, որքան մերն ունի։

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ, ԱԹՈՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՄՍԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ

Ը.-ԴԻՆ.	ՄԱՀ ԹՎ.
35 Ս. Թադէոս Առաքեալ	43 մեռած 28
44 Ս. Բարթողիմէոս Առաքեալ	68
60 Ս. Զաքարիա	76
77 Ս. Զեմիկա	81
82 Սարգարեան	95
Մուշեղ	126
127 Շաւէն	154
155 Շուա	173
176 Ս. Դաւոնդիոս	193
193 . . .	229
230 Ս. Մեհրուժան	260
Ռ61	300

Արդ կարծել թէ Հայ. եկեղեցին Լուսաւորչական եղած ըլլայ կամ Գրիգորեան, ազիտութիւն է կամ չկրնար է։ Այդ ո՞ր է ոգիէ մը թեւ լարդուած, յանդուն կրօնի պարապ, այնքան պարապ եղիր կամ պարապութիւն է առ Հայ ազգը։

Թէ Հայ եկեղեցին կամ ազգը Լուսաւորչական կամ Գրիգորեան չէ։ Օտ. մեծազօր Պետութիւնն, որոյ բարեր հովանաւորութիւնը կը վայելէ հայ ազգը դարերէ ի վեր, «ազատ» Հայը կը ճանչէ երբեմն և հայ եկեղեցին ալ երբեմն հիւսիսեւ Ըստ հին առածի «այլ ետ է պիտոյ չատ խօսել։»

Բայց եկեղեցին ճանաչութեանմէ զատ հինուած չլալով, Հայ ըլալ այն թէ Գրիգորիկ կամ Օրթոդոքս, հաստատուն կը մնայ և Հայ ազգին պատուական եկեղեցին Արևելքի օրերուն մէջ նկատմամբ չունենալով կ'ազօթէ առ Աստուած. «Ցարուցիցէ մինչև յարևմուտս ուր և կարգան զանուն Տեառն օրհնութեամբ, Տէր աղօթիւք նոցա և բարեխօսութեամբ....»։

Ահա այս է Հայ եկեղեցին քրիստոնեայ աշխարհին մէջ ունեցած առաքելականութեան, անդրանիկութեան և Սրբութեան առաւելութիւնը հաստատ փաստն ու ապացոյցը։ «Մրրեցէք զմիմեանս»։

* * *

Իսկ այս ամէն ուրեմն պէտ վաղած է և քրիստոնայ աշխարհին հաստատուն բամբիռն է.— Ս. Սանդուխտն է ան, որ այսօր Թադէոս առաքելոյն հետ կը ոտնաւ։ Այո՛, և այո՛ Քրիստոնեայ աշխարհին մէջ Ս. Ստեփանոսն եղաւ առաջին նախավկայ, իսկ ետքեան աշխարհին մէջ այս միակ կանն է որ առաջին անգամ կը վկայէ, որ Հարան եմ Քրիստոսի, և քրիստոնէական անդրանիկ և առաքելական Հայ. եկեղեցին հիմքերուն տակ կը թաղուի ի ձեռն Թադէոսի Ս. Աւետարանի մարդարէութեան յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ։

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎՈՅ ՄԷԿ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Կրօնական ժողովը որոշեց Ս. Պատարագը եկեղեցիներու մէջ միայն կատարել։ Այս որոշման տեղի ալեղող մասնաւոր պատճառները հասկնալու պէտք չունինք, ոչ ալ կրնանք ակամէ կասկածել ինքզինքին արդարացնել ջանացող կարգ մը քահանաներու, որոնք ուզած կլլեն վերջէ վարդապետութեամբ կուգան մեզի դէմ։ Մեզ համար կարեւորը սա է թէ այս որոշումը ո՞ր քան պիտի կրնայ անոնցի գործադրուիլ, և թէ ո՞ և է օգուտ մը կրնայ ունենալ ամենասեան թիւր սուտ-բանիցով ու ապատ է դժբաղդաբար մեր հայրենեաց համար։ Թեամբ նուազիլ։

Նոր կ'ուզուինք որ ամենասեան թիւնը կեն ան բարոյականի և ազգանկութեան հիմն է, անոր նուազումը կրնայ ճշմարիտ ազէտ մը ըլլալ մեզ համար։ Վիճակագրութիւն մը յատակ կերպով պիտի ցուցնէ թէ յաջորդ սեռերուն ամուսնութիւնը մինչ առաջ թիւնը պիտի վերանկնք, ոչքան չեմ ուզեցնիք մենք մեր նախորդներէն։ Ամուսնութեան նուազումն պատճառը երկ է։

Ա.—Քաղաքական

Բ.—Նիւթական։

Նոր սերունդը հակադա իր ան կան հակամէտ ալսուր նախագաղութիւներ ունի ամուսնութեան դէմ։ Այս կարգէ թէ անպատճառ իր կենը չեալ, անհամբոյր և թեթեւաթարոյ պիտի ըլլայ, թէ իր ձեռը անդորրութիւնը պիտի վերդոնուի, թէ դրամագլուխը պիտի սպառի և թէ անուան պատիւը ոտիտի աբրատաւորի։ այս ամուսի վասերը հաղորդէլ մասնաւորութիւնները ծնունդառած են և ունի։ կ'արմատանան ծնունդաց յոռետես իր հուրդներուն։

Մայրերը հակառակ իրենց ազգիկը ամուսնացնելու փութիկոտութեան չեն ուզեր մանչ զաւակներն ալ կարգել։ Ասոնք չահուեց արդիւնքը իրենք վայելելու համար, գիտեն թէ արդի աղջիկները իրենց յանի դանդաղութեամբ օր մը պիտի դիրեն զիրենք իրենց դեռկէն և իրենց տունէն, ուստի ամէն երեսի կը ներչնչեն, իրական տխուր պատկերներն օրը ծերն պատմելով կը յաջողին Վերջապէս իրենց զաւկին սրբոտն ամուսնութեան բնական սէրը ջնջել, անուղղակի կերպով առաջնորդելով զերնք շուայտ կեանքի Մեզ համար այլ երկիղները չան մնաբ ենք յոռի ընտրութեան մը հետեւանքն պատսպարած հանդուրդէք բացառութիւնները չեն կրնար ընդհանուրցնիք մը դառնալ ոչ որ յոռետես է և թիւր կարծիքներ ունի մեր աղջիկներու մասին, թող նիզնի իր մօրը կամ քրոջը վրայ, ամենք որ մեր աղջիկներուն մէկ մասը կը գաղմնեն երբ ամէն բարեմասնութիւնն կը վերագրեն անոնց, ինչ-ոչ ամենամանկն նկատեն ուրիշներու։ Ուրքան չատ են մեր մէջ հաւատարիմ և ժրաջուրս կիներ ու տղաներ չատ է թիւն այն ազգերուն որոնք հարգութիւնն երբեք ամուսնութեան վերջ կը ցոյն դիպել ամուսնութեան։ Ամենամեծ արտ քանդիր ըլլալ դարդած հաշուոյ խնդիր մը եղած է շատերուն, մանկութենէն վասնզի տակ դանուող վաճառականը դրամագիտով կը յուսայ իր դիրքը հաստատելու, ամենամեծ դրդիրը դրամագիտով օր մը կ'երագէ վաճառական ըլլալ, նոր բժիշկը դրամագիտին կը վատահի իր ան կանաչորութեամբ։ Վերջապէս ամէն ոք դրամագիտով կը յուսայ մեր ձեռքէն ինչ որ իր վատնելն չէ կրնար։ Այդ պարագային բնական է որ հարուստ աղջիկները չահին։ երբ մարդ դրամի այնքան անձուկ պէտք մը ունի, ալ չի կրնար նայիլ բարեմասնութիւններու և գեղեցկութեան ոսկին գեղեցիկ չարտ մը է անոնց համար։ Վայ այն աղջիկներուն որոնք դրամագիտ չունին, թող ապատեն գրեթէ անոյշ մինչև որ իրենց թարմութիւնը և գեղեցկութիւնն անցնի։

Սակայն դրամագիտով ամուսնութիւնը եթէ ոչ յանցանք, գէթ թերութիւն մ'է այրերու համար. ոչ նուազ յանցաւոր են նաև աղջիկները որոնք թերի դատարակութեամբ մը կը կարծեն թէ ամուսնական երջանկութիւնը փայլուն անուններու և հարստութեան մէջ է միայն, իրենց աչքն ալ մէջտ դէպ ի բարձրերն է և դժբաղդ կ'զգան ինքզինքնին, եթէ օր մը ամէն յոյս կորսուելէ վերջ սոխուելու պարկեշտ գործաւորի մը ձեռքն ընդունիլ։ Արդար ըլլալու համար ըսենք թէ դրատնեած են վաճառականներ, բժիշկներ, փաստաբաններ որոնք աղքատիկ աղջիկներ իրենց կին ուսած են, անոնց գեղեցկութեանը կամ առաքինութեանը միայն հանելով, բայց դիրեթէ չը պիտի կրնանք գտնել հարուստ աղջիկ մը որ յօժարած ըլլայ աղքատ երիտասարդի մը նուիրելու ձեռքը, իր դիրքին բարձրանալով զայն։ Մէ կրնայ ըսել թէ այդ երիտասարդներուն մէջն ալ արժանաւորներ չկան։ Աղջիկներու ունայնամտութիւնը այն աստիճան արմատացած է որ իրենց համար ամուսնութեան ներդիայացող ներիտասարդներուն, նամաւոր անգամ արտաքին երեւոյթը կը գիտուին. բաղմաթիւ ծերերդներ չեմ մը աղջիկներ վերջ յամառած են մերժելու պարկեշտ գործաւորներ որոնք փոքրիկ կամ ձեռնոց չունին դրած. մինչդեռ ամենեն դեղեցիներընոր գտած են, միայն այդ արտաքին երեւոյթին համար։

Ամուսնութեան թեկնածուներու սուտար խումբ մ'ալ կը տոսակ անվերջ անհրաժեշտ ծախքերու 20-30 հազար հայ թիւնու. օրն օրին ապրողներն են սանք, որոնք կուգքեր և ապրանքներ ունենալու թիւ եկամտ չունին, նակամ կրնան պարկեշտ ամուսիներ դառնալ եթէ յաջողին անդամ մը ամուսնանալ։ Կրսեմ. Ժողովոյ նոր որոշումը վատնեալ նոր մտահոգութիւն մը ալ պիտի պատճառէ սոնց։ Պատկը եկեղեցւոյ մէջ կատարելու համար ամենաւելի վարձքերը ամենաբարձրն են. ցուցամոլութիւնը և երեւնալու տենչը այնքան վարակած է մեզ որ չենք կրնար նեղոպայներու սէր սնանեցեալ եկեղեցի երթալ պատուելու համար։ Մը Պանանք թէ ծախքերու նոր չանդրմամբ բարոյախրատչիներ դիրքը «ազգ դուռ» ձգած է, առաջուան մէջ պարկեշտ արտաքինութիւնը հարուստներու և ազնուականներուն պէտք չէ վերարանեցք պատանց որոնք նիւթական անբարեկամութեամբ ամրոցած են զանոնք մէջ պարկեշտ պարագային միայն կրնան ժողովական դրամը վճարել ոչ ոչ ամենեն դրդիչ դիրքի մէջ։ Ամենեն միայն արձանագրութեան պարարին մէջ կրնայ գտնուիլ։

ՅՈՎՍԵՓ ԵՐԻՑ

ՋԱՆՁԻՈՐ ԴԷՄՔԵՐ

ՕՆՆԻԿ ՁԻՏՔԻ-ՍԱՐԱՖ

(ԼՈՒՍԱՆԿԱՇ Գ.)

Պատիները քաղելէ առաջ՝ հանենք դիմակները։

Յովհաննէս Տանտիկ, Օ. Զ. Ս., Բօսաք ու Էն չաղ՝ Օնիկի Զիթիկ-Սարաֆ. Եղիայեն Թուէլ Դէպ Ռաուտ։

Դէնքաթարտաչէն չանդիկ մը վար, հասակ՝ մէթրօ ու կէսէն չատիկ մը վեր։

Առոյգ, ուսքարդեան ու խիզախ։ Գուէնի պէս չ'ելլար երդէր դարաւոր ...ն ցախ։

Ոճը՝ չատ արագ, վէճը՝ համարձակ։

Սամէրի վիճեցած ոգորելը դիմելն սիրուն ֆրանսերէնով համեստ ակնոցը գոցած է բիլիարտ մէջի անառակ խաղը։

Մարդիկ օձիկ կը դնէն, կարծեսզայց ասելու պիտանի ճիտին ու չրդնակին ճերմակ ծրանը։

Սանկ էզ գլուխիկը վրայ գիտէ մ'ոչ ոչ բանը բնութեան կատակը ըլլալ է, զուսա բարեկամներէն մին ոչ կատակը կը ...։

Ամբողջութեանը մէջ՝ Գէթ ֆոնի վ...ի մը որ Գալա է ինկեր Ը...ն։

Կ'ուզես մակաբուն իսաղալ զաւ զէնքը, կ'ուզես ...ութեան պատօնէն Ուսնար։ Կ'ուզես աղջկան համար հանկիր, կ'ուզես դրամանոց թեան համար, քիմ չի փրեր պարոյ ոչ նրբոր։

Երբոր խօսի՝ կը սիրես այն թերախ չեմ որ զոր լեզուին ծարը ունի։ Իսկ երբ գրէ՝ իմասը մեր ու խրբթին կը զանուն չատեր, ճիշդ այն պէնդ ընկերդին պէս որուն կամոց միջուկը ձեռք ձգելու համար՝ մարբի հատորը հարուած մը փսոր ինոր պիտի ընէր ամբողջութիւնը։

Դրական հրիկանոց վրայ նշանուղ առանձնարէն էն բանասոյզն է ինք, ա՛ն քան չաղ վարդեցուց իր վրայ։

Անապատ ծնողի մը լաւէն տակ չարաչար մեծցող, խոսի պէս սգեսի բուսած զաւկի մը նման, ոչ, ոչ մէկ կը, — հոր մօրը խոցիլէն ասէ՝ կամ անդիլ ալխար չ երթալէն —, ա՛ զատ, ա՛ օթի աչքը կեանքին վրայ վարի պարտէն դէս խոշոր կը բանայ, ինքն ալ ՄՀԷ՝ և մէկ նեռուան է դէպի գրանան ալխարը, ասոնց մ՝ որ քիչ մնաց կրդ պիտի ընէր զինքը։

Օրը օրին յոգնեցուցած է մանուկը և ճաշիկ գրիչներուն ամուլը՝ Գ՝ն չէր գրեց, ինչեր ընան որ ան ոգան մեր առ օրուան Դրահանութիւնը ամբոխն'ց, համ փոխն'ց ալ Ինչ ...ն կերանի ...։

Կարիկ դերբուլիները զոր Գրահանութիւնը ունի, քարի քիչ կոտոռած անդուանքին. ասիկոյ Թերութիւն նկատեցին չատեր, ես յատկութիւն պիտի կոչէի, եթէ սակայն իր յանուն վարքին մէջ Ինչուան անիրդան ալ չ'ուրջակէ։ Ինչ կ'ուզեր դրէ էն որ խոսոտիկը անկեց. գեղջուկ սարը դանդաղ էր որ խիզախ ...ը թաւալեցուց. անկէ ետքը, ...ն բաւին պատական իմասը և անոր մեր լեզուին մէջ գրամատի մանքը ան որ գիտեր (?), տեղը կամ սանիկները ...։

Բայց ...ն հարցեր են որ «գատուան գրահանութիւնը» մը աղանիկն ա ես չեմ ուզեր գիտէր որ լուսանկարիչը ...։

Այսպէս թ՝ ...ին գանգուն թիւնը՝ ...ին պերանքը սիմանդին ան չի դասն ան կարիքին գրանցներուն մէջ։ Զի քաղդեցները, անհերտերն են պիտի ըսեմ ես անպէս։ Ինչպանքը իրեր կ'ըլլայ, երբ իրենցիներ դրեր բականի պոլիս ...։ դեղեցիկ մը ուսուցած։

Տանտորիկ, չերմակ գեղջկներու վարմանին գիտէր, ան դրէրը կ'ուզէն որ զարմանալիք պանդանդը չեր թեթաւ ձիրքիներն և լեզուներ դիտ ...։ Մեղանչութիւնն և, Պուրսէին «սեան գրականութիւնը» յետոյ մրաքին ուժէն քանէր հաներ, հնապարան գեանէր նայիլ ի վերջ պրոպ պիտան է արդեն, — իսկայնիկ նայելով — գրիչը մեր գանդերուն թափիլով։

Թ. ԼՈՒԴԻԿ

ԳՐՉԻ ԼՈՒՐԵՐ

Վարդերի գիւղեն գաւ կայի հարիւր մարդ մը դան անդամ էզ ինոր հետ կը ...ի՝ անոր գրկրամատութեանը համար։ Կինը, ոգ բարեացոց էակ մըն էր, շատ կը սիրէր ձիներէն կերաբ կուգները, մասնաւորաբար «Թէքիր» կոչուած ձուկը որ այժմ առատ է։

Մտերս կինը ամուսնոյն սպէն կ'ըսէ.

—Ճանրամ Ցակոբ աղա, չմոռնայիր թէ սա իրենցուն «Թէքիր պալըղ» անունէր Պարիս Բազարիէն «Թաման» ապրար կ'ուսուցի. սա նայէ քի «Թազէ» ըլլայ։

Ինչպէս մարդը, քանդաղայ մի քանի օր իրար վրայ կը մոռնայ ձուկը սառնաս, որով ամէն երեկոյ երբ պարապ ատն կը վերադառնայ, կինը հետը կռիւ կ'ունի ըսելով.

Պէ ճանրամ, ասդ ալ մոռնալը՝ բան է. չեմ ձգեր որ համով հոտով կեչ բակուր ուտեմ։

Այս անգամ, չմոռնալու համար, Ցակոբ աղա «մատը կը կապէ», և իրօք երեկոյին Պարիզ Բազարիէն կէս օրա «Թէքիր» առնելով տապակին մէջ կը դնէ ու կ'երթայ կը մանկ իր զբաղնարը։ Հոն ծանօթ բարեկամ մը նշմարելով, անոր քովը գերթայ կը նստի։ Այդ բարեկամն ալ ատարակ մը ունէր քովը դրած — գնտիրը, — որուն մէջ կասոլ մը կայ ...։ Կը սկսին տեսակցել իրարու հետ։ Շերքէթի քարոզնիցդ չդգնաբը կանոնաւորութեամբ կը շարունակէր իր

Ամենայն ...ի Ամենայն ...ի Ամենայն ...ի

թեամբ վարուեցէք իրարու հետ, վերջը այդ խնդիրը կը քննենք։

* * *

Կատակերգակ դերասան մը Մագրիգիւղ բարեկամի մը այցելութեան երթալով, պարտէզը կը նային տեսակցելու համար։ Հոն մեծ սալորի ծառ մը կար պտղալից։ Դերասանը ասիկա նշմարելով զուարճութեամբ կ'ըսէ.

—Մրե աղջիկներուն ըսեմ տէ թող հոս գան։

—Ինչ կայ որ, կը հարցնէ դարմանօք։

—Կը տեսնեմ որ հոս... պլ էլլլ կայ...

—։։։ ՊԱՒՂՈՍ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

(ԴԱՒԱԴԻ ԴԵԱՆԳԷԼԷՆ)

Ա. ՇԱՍԼԵԱՆԻ

Դ.

Ամէնուն տան մէջ, պատուհաններու և տեղական անուշեղէններու ճոխ մթերքին ծանրութեան տակ սեղմու�ը կը հեծեն, որոնց չորրը ժամադէմ կը թռուցուն մանուկները չուարելով թէ որը ուտեն...։ Այսու հանդերձ կը թռուցուն մանուկները դուրս ելլելով և ասոր անոր տունին առջեւ կաղանդի երգեր երգելով՝ նոր տարին շնորհաւորելու միտիս մանրամասն քանուած, որոյեալ ժամուն փողոց կը թափին ամէնքն ալ։ Ցերեկուընէ ժամադրութիւն ընողները, դատ գանելիներ կազմելով դուռնէ դուռ կը պտտին իրենց մանկական երգերը պզտիկ նուէրի մը փոխարէն...։

Քալելու է դիտել այդ տղաքները, որոնց ձեռքը գտնուած լամպարին դողդոջ լոյսը մթնաղոյն շրջանակ մը կը գծէ շուրջերնին, մինչ իրենց ադու երգերուն ներքեւ շեչտերը կը թրթռան մութին մէջ հեռադէն...։

Հոլոքի զաւակն ալ Վարդան փափքած էր փողոց երթալ, առարկելով իր մօրը հարցնելիչ խօսքերուն դէմ թէ իրենցմէ շատ ուշելի հարուստ մարդոց զաւակներ նոյն իսկ դուրսերը կը գտնուին։ Ու Հոլոքը չընդդիմացաւ, արդարացի գտնելով իր տղուն հակասիտարը։ Բայց Վարդան որքա՛ն ընկերասէր, քանի որ ցերեկուընէ մէկուն հետ խօսք մէկ ըրած չէ։ Մամանակ մինչ կրնար ընել, ուստի ընկերանալու միտքով վազեց հեռակայ խումբի մը։ Բայց մերժուեցաւ։ Փորձեց ուրիշ խումբի մը մէջ խառնուիլ, բայց այս վերջինին ալ դիմեր ընդունելու բարեսրտութիւնը չունեցան։ Վարդան յոմնահատ կը յառաջանար մութին մէջ, երբ ուրիշ խումբ մը տղաքներ նշմարեց, որմէ եւ նոյն մերժողական պատասխանն ստացաւ։ Ու հիմա բոլորովին յուսահատ, հեղար անդամ զղջաց մօրը խօսքը մտիկ չընելուն և իրենց ազանին չատ հեռու ալ փողոցին մէջ կայրզկուրան կը խարխափէր՝ ինքնիրենը մրմնջելով. «Զաթը անա՛նկ է աս աշխարքին բանը, ընծի պէս ախկատ ողայի մը վրայ ո՞վ կը նայի...»։ Վերջին խօսքն հաղիւ արտասանած էր՝ երբ յանկարծ ոտքերուն տակ պարապ մը ցաւոյն ու ծակէ մը վար իյնալն մէկ եղաւ...։ Սեղմ տղան, Զոհորի մը մէջ ինկած էր, որու բերանը ծածկող տախտակը՝ հովին սատակութենէն բացուած էր կիսովին, բայց ձիւնին չատութենէն չէր նշմարուեր ո՛չ տախտակը և ո՛չ ալ բացուածքը...։

Վարդանի դուրս ելլելէն վերջ, Հոլոքը ալ իր Աղանին պառկեցնելով, կրակին դէմ անցաւ նորէն ու անոր վրայ քանի մը կաղ փայտ աւելցնելով՝ սկսաւ խորհիլ անդէպին վրայ, վերյուշումի անոյշ երազներ և յիշատակի շուշանի փետուրներ փաքիայեցին իր սիրտը. բայց երբ երեւակայութեանը առջեւ պատմեցաւ ամուսնոյն դադարը, օ՜հ, ա՛յն ատեն սարսուռ մը ղողջոյ իր բոլոր էութեանը մէջ ու արցունքի երկու կաթիլներ իր վարդագոյն այտերը ակօսեցին...։ Կարդնելի այն իրիկուան վանքած վնոր մը երկանութիւնն ալ չմոռնալով պրոտրել՝ սին յիշատակներու անվերջանալի շարքով մը, խե՛ղճ կինը, անգիտակ ցաւալի պատահարէն զոր բաղդը կը բերէր իր ցաւամաշ գլխուն, սկսաւ իր մանուանդէտի խոհերուն մէջ ընկղմիլ, մինչ երեսին դէմ, անուշիկ քունն ալ դալ սկսաւ։ Ինքն ալ չգիտցաւ թէ ինչպէս քնացաւ։ Ու նոր աչքերը բացաւ արդէն լուսցած էր։ Իր ծանոթուկ ակնոցիկը առաջին անգամ գալիքներուն անկողնոյն վրայ նետեց, բայց երբ հոն չգտաւ իր ազանի՛ն մէկը՝ իր Վարդանը, կասկածի և յուսահատութեան պզտիկ նշոյլ մը արթնցաւ իր ներսին դին և տիրեց ղինքը դուռ դրացիին հարցնելու իր զաւակը, ու քանի որ վիճաբանութիւնը անօգուտ և խնդիրը սարամ ու անորոշ հանգամանք մը կ'առնէր, Հոլոքը ա՛լ աւելի կը յուսահատէր, ականջ չի կախելով ասո՛ր անո՛ր մխիթարակին խօսքերուն։

Բոլոր գիւղին մէջ տարածուած էր Վարդանի կորուելուն լուրը, բայց ոչ ոք գիտէր անոր ուր ըլլալը, միայն քանի մը լուսաւորներ տեսած էին գիւղերուն ողեսալի պատանին...։

Հոլոքը ինքզինքը կ'ուսէր և կը խենթենար զաւակին համար. ամէն մարդ կարգահատէր անոր դժբախտ կացութեան վրայ։ Երկար փնտռտուքներէ ետք գտնուեցաւ վերջապէս տարաբաղդ Վարդանի...դիակը։ Խեղդուած էր...։ Խե՛ղճ մարը հազիւ ժամանակ գտած էր իր զաւակին սառած մարմինը արցունքի հեղեղներով ողողելու, ու ահա՛ տարին թաղել զայն իր հօրը դերեզմանին քով։

Եւ Հոլոքը, ամուսնոյն մահուանէն վերջ իր հոգեհատորին ալ եղեռնական մահովը կրկին այրեցած ու սեղմուած, բոլորովին ագտախո՛ր երեւոյթով մը ամէն օր կուլար, անիծելով իր սեւ բաղդը...։ Ցուշարերեալով սակայն Աստուածամի այն խօսքը՝ «զոր լուսատոգի պիտանին չարունակ կը յեղդեղէ, թէ «Տանջէ Տէր զամենայն զորդիս զոր սիրէ» լուսզգալ իր ողբերուն ձայնը և փափաքեցաւ տանջուելէ դեռ այս աշխարհին մէջ, թերեւս յաւիտենական երջանկութեան մը փոխարէն։ Ու իր թեւերուն մէջ պառկեցուց զրկեց, համբուրեց իր Ազանին, միակ մխիթարութիւնը իր տառապեալ գին կեանքին...։

Ամէն կաղանդի իրիկուն սակայն, կ'երթայ Հոլոքը, աչքէ անցընելու ա՛յն Զոհորը ուր խեղդուած էր իր Վարդանը, կասկածելով թէ մի՛ դուցէ նորէն բաց մնացած ըլլայ անոր բերանը և ցրիչի մը զաւակին ալ մահոցն պատճառ ըլլա՛...։ խե՛ղճ բարի կին...։

Գա՛ր Ն.

ԽԱՐԻՃԻՅԼ

ՐՍԻՒԱ ԽԱՐԻՃԻՑ ՆԱՁԸԲԸՆԸ ՅՐԱՆՍԱՑԱ ՍԼՅՈՒՀԱՆԹԸ.— Ֆրանսա խարճիյէ նաղբը Մ. Տէլգաւէնին կէլէն իւր պահարտա Բէթրպուրգա սլյանաթ խանէբը Բուսիա բիճալը սիս յասիյէսի իլէ միւլագաթ իթմէլ ինդրը մանիամ տրը։ Շիմտի տէ Բրուսիա խարճիյէ նաղբը գոնի Կանտարքին Ի յատէի զիեարէթ իլիչն Բարիսէ կէլեճէյի մանագաղ օլմադ փարէ Բէթրպուրգա եաղբրար։

Իրի մէմլեքէթը միւթիֆիգէ քէնալը սիյգնինին վագրի վագրի չուսուբէրէլ միւլագաթ իթմէլերի վէ թանթիի ենար ոչ էֆքարը էյլեմէլերի սիյասիյաթը ումումիյէ միւգիճզիյաթնատ ջորը։ Գոնի Լամգարդի Բարիսէն ալանիթիսէ Պէրլինէ ուզէ բայարադ Ալմանիա պալ ալէքի վէ խարիճիյէ նաղբը գոնի Պիլօվ իլէ միւլագաթ իրէճէյի կիսի վիլնագաչ ուզրաղրը վէճան, խրջինի նաղբը գոնի Կոլուիզաբի իլէ սէ միւլագաթ խանէբը տիր։ Պանդա ալիր զէմանատ օլան Վէ մէյտանատ պիր թագրմ մէսայիր մանիմմէր սիյասիյէ պուլատա՝ չուս միւլագաթլարա լիզուումնատ զիյատ էհէմմիյէթ վերիլիպ իրամը քէյֆիյէթ գըլընըրտը լարքին չիմտիքի հալատ մէյտանատ օ կիսի մէսայիլ մէվճուտա օյմատրդնատ մինդագաթլարդն ուրդի խանթրա միճթէնիտ պէօրիւլիսիկիւ դիմայէթ օլունիյօր։

ԹԷԼԵՖՈՆ ԻԼԷ ԿԱՂԵԹԱ ՕԳՈՒՄԱԴ— Բէյթատէ ախիրէն պիր թէլէֆոն վաղէթատ թէէնիա իսիլմիշ տիր։ Մէղքիւր դաղէթա ատի դալէթարդա պէնգէմէյկա պունուն մինչ թերիլերի հէր կիւն դաղէթա եէրինէ թէլէֆոն իլէ պէնտը մախտուն, հավատատը խարճիյէ վէ տախիլիյէ վէ ապօնէլերէ հէր տիւրլիւ մաղիմատ իրամա օլունդուգատան մատա, դաղէթա խատէլատիսինտէ միւքէմմէլ պիր տէ գօնդէր թէրթամ օլունիրկ, ապօնէլեր թէլէֆոն վատրատարյա պունու տա տիյնէլերէք, քէֆիլէնիրլէր խիր։ Պու դարիպ դաղէթայա ապօնէ օլանար պիրինտի ատնէտ 2000 քիչի օլարը Հանիտ, պունկիան դաղէթա խատէսինին ալէտի ու Հանէվատը միւքէմմէլէյտիրիլմիշ օղ մասը սայէսինտէ եէվմիւէ 2000 (՞) ապօնէյէ հէր տիւրլիւ հավատատրատա օղնատիլմէքտէ իմիշ։

Իսթէյէնէլէր ինանաբնար։

ՊԻՐ ԶԷՄԱՆԱՏԱՆ պէրու Իթալիանին Նաբօլի չէրինին իպարէ մէմուրլարը իլէ սիյանիյնատ մաթպուանթ ալէմիին վէ էֆքարը ումումիյէ թաթիը մէշղուլիյէթլէր գատար վէ պէլքի տէ ծնլարտան զիյատ Ինղալ իթմէկէ մոռվաֆիգաղ օյմուշլարտը։ Իքի ամնան պէրու տէվամ իսէն պիր նամուն պանանանան ուզայը Նաբօլի մահքէմէսի մէկքիւր չէհրատէ նէրը օլնան պիր կազէթանին սահիպնի ան այ մահպուսիկէթէ մահքիմ իթմիշ տիր։ Պու կազէթանին սահիպի՝ մէղուսանատան սինեօր Ալիպէրթինին ալէյհինէ օլարագ նէյր իթտիկի աղրը թէօհմէթլերինի թատրիզ ու իապաթ իտէպիլմէք իչուն մահքէմէի իգնամ իտէր տէրեէսինատ տէյտիլ իրայէ իտէմէթի կինտէն՝ մահքիմէթի լազըմ կէլմէ։

Սինեօր Ալիպէրթիյէ՝ մաթրուֆ պիր թագրմ ճիւնալարատան մատատա, հիւքիւմէթ իլէ բէգայէթ խատէն կէլդի պիր բիայանգօ չիրքէթինին պանքէրի օլմադ թէօհմէթի իլէ տախիմիթէհիմ իսթ։ Շիմտի խատ «Սավանթի» կազէթասընդն պէյանաթնա կէօրէ, սէնէի սապիգատա Նաբօլի չէհրինին իտարէ մէմուրլարը մուավինլերինատէն պէշ քիչի տախի մէմուրինի տալիէյէ թէսլիմ իսիլմիշլէր տիր։ Պունլար կէօյա պէլէտիյէ իչուն օլան չաքին ճիտատէն ապ ու էսասը օլման մէսարիֆլէրի մասզուր թումամագ իւզրէ, թէքմիլ սէֆթէրլերի թագէիրչէ հիլէ ու տէսիսէ լէլ թէպտիլ իթմէք թէօհմէթի իլէ միւթիթէհիմ տիրլէր։ Շունու տա պիլմէք եէղէմ տիր քի, նաբօլի չէհրի ալթը այատա պէրու սինտիգատա մալիք օլ մայրպ անդագ հիւքիւմէթէն թային օլանան պիր գօմիսէր թարաֆընդան իսարէ օլընմագատա պուլունմայր։ Իրէթ պու սէպէպտէն ալայը մէճլիսի Այանատա վէ Շուրայի ալվլէթ բէյիսի Մ. Սարնիսօնդն թանը բիյատէթնատ պուլունան պիր գօմիսէն Նաբօլի չէհրի իլէ պիթիին էյալէթին պէյտիյէ տարիզէյրինին հիսապլարը թանդրդ իթմէյէ մէմուր թային գըլընար։ Զիքր օլունան մուավինլերիտէ հիւքիւմէթէ իսպար իսէն իրէթ պու գօմիսիսն օլմը պրը։

ՎԱՇԻՆԿԹՈՆՏԱՆ իչար օլընտրդնա նաբարէն Ինկիլիթերա հիւքիւմէթի Պօէրլէրէ իլթիրագէն Ինկիլիզլէր ալէյհինատ սկսան գուլանդրպ տա էսիր իսկիմիչ օլանգ Ամէրիգալարատան հիչ պիրխինի Ամէրիգայա իյատէ իթմէմէյէ գարար վէրմիշ տիր։ Եալընդրպ պէյնէթի բէք գէնալաշգը օյան էսիրս չէր պու գարարդան մուաֆ թութուլմադատրար։

ԱՒՍԹՐԱԼԻԱՅԻ սէյատաթ իթմէքատ օյան տիւդ վէ տիւչէս Եօրդ է Գոնտուռայ Գէնտարլերի Ամէյատէն մուֆարատաթլարընան բարիպ օլորգ-լարը «Օֆիր» վապօրը գէնա հալատ գուրթունայա Թուռնամէնտ Ալպանի չէհրինէ իլթիճայա մէճուրլար։ Մուտարիէյհիմանդն մէմուրլին դայրի աուրէյմատ չէհրի մէղքիւրատ իսպարը վիւճուա իթմէյերի էնճէյի օղատար մէնուն իթմէտիր քի՝ հերքես իլէրինի պրագարագ իճրայը չէնիրք իթմիշլէր տիր։

ԹԻԵՆՁԻՆՏԷՆ քէչիտ օլընան պիր թէլէկրաֆա նաղարէն, Զինլիլեր թէլէկրաֆ խարլարը գամ իթմէյէ եէնիտէն թէէպպիս իթմիշլէր տիր։ պոչ վէ պունա միւմասիլ վէգայի եէնի պիր միւգէքրէպ հուսուլէ կէթիրէճէյինէ պի պէլիլ ատա իսիլմէքատ տիր։ Անչան չընարդնա նաղարէն, հիւքիւմէթլեր Զինլիլերին հարէքեթանա վագրգ տէյիտիրդէր։

ՄԻՒՃԹԷՄԷԱՑԸ Ամէրիգանդն էքսէր ճիհէթլերինատ չիտատեթ հէբարէթ տէվամ թիմէքտի տիր։ Հասատ կիճէլերի պիրիլիյօր, հէր եէրատ հաղմար տուալարը օգուճմադնա տրը։ Պուտրմագարդն սեպէպինդէն մահնուլատ զարարտիտ ալարդը կինի՝ պէօյիք պիր սարի խասթալրդն տախի զուհուրնատ գօրդուլյօր։ Թէքատ վէ Ֆէօրիտա հիչէթլերինատ վէ Գոբրատանդն էքսէր գրսմը իլէ Ամէրիգա էյալէթինէն պաղը ճիչէթլերինատ սարը սրթմա էբէյինէ նուֆուզնա զայարը ճոճէպ օյմագատա տրը։ Նիս Եօրգտա պէրէճէ 100—110 բատատէլերինատ օլուպ եկնէ կիւնէ վուրկունարը տէվամ իսիյօր։ Պոռ կիճնէլրատ Պինէ 100 քիչի գատար կիճնէք վուռմասընատա վէճար իթմիշլէր տիր։

ԷՍՍԱՐԷԹ.— Զանզիպարատ իճրատ հիւքմ իթմէքատ օլան էսարէթին մէնին խուսուսընատա Ինկիլիթէրա բարլամէնթօսընատ իրատ իսիլէն պիր սիւալէ Լօրտ Քրէնպօրն չու եօլտա ճէվապ վէրմիշ տիր։ «Զանզիպարատա վէ Ինտիէթէրանդն Աֆրիգայի ճէնուպի սէվանիլինատ ումումէն իճրատ իսիլմէքտէ օլան էսարէթին մէնին խուսուսընատա հէր նէ գատար միւթէմիզ ադրը վէ իսթիլաֆքարլը պիր թէսվիր թոսթադ օ գատար էյի օլաճագ։ Էսարէթ ֆանէլի գատար ֆէնա պիր հալ տէյիլ տիր։»

Լօրտ Քրէնպօրն լօրտ Քէմպէրլէյի տախի էսարէթին իզալէսինէ թավիպ օլանլարին ֆիքրինի իգնամ իթմէք իւզրէ հիւքիւմէթին միւտաֆաաթընա պէտլընմասընը թաւէսիլ էթմիշ տիր։

Տէյլի Նիւզ կազէթասը պու նագատա սէրճ իթմիշ օլտուղը պիր մէդալէտ տիյօր քի։ «Էյէր պիզ Լօրտ Քրէնպօրնն էֆքէտարընը գապուլ իտէէք օլուրսադ՝ պիզիմ հէնճինլէրիմիզին էսիր սրֆքարբլա մալիմիզ օլմալարընա գարշի օլտուղմուզ կիպի՝ սայիրլերին հայաթընտա քէյֆ ի մահիչ խաթիմալ իթմէյի չգիր կիճն տատէթ խէպիլիրիզ։ Պուտա պաղդա պիր էյի օլմայուշ իլա Քրէնպօրն էֆքէտարընն սայիր պիր թարատա թէգահիւրի տիմէք օլաճագ սըր։ Շիւպէհսիզ պու ֆիքիրէր, տահա զիյատ Մր. Սէսիլ Բօստան նէյնթ իսէպիլիր օլտուղընտան, օնա մուճիպի չէօհրէթ օլապիլիր։ Լաքին Էսարէթի իլգ տէֆտալագվ իթմէյէ չէզրչան վէմմուտաֆֆագ օլան Ինկիլիթէրա իչուն պու ֆիքրէ գուլըգ իթմէք նէ տէրէճէ մուճիպի չէօհրէթ տիր պիլէմէյիզ։ Մէմուլ իտէրիզ քի Սըր Զարլզ Տիլգէն պու մէսէլէ ալէյհինտէքի թէչէպպիւսաթը՝ էֆքէարը ումումիյի Լօրտ Քրէնպօրնն թասավվուրաթընա գարշը թարիզ իսէ տէճէք տիր»։

ԱՄԷՐԻԳԱՅԻ վագը Միրիսէքի էյալէթի վալիսի ճանիլէր թարաֆընտան գաթլ իսիլէն Իթալեանլարընն գամիլէրինին տէբատէթինէ մուտաֆիգ օլանլարա պէճէր միւճրիմ իչուն 100 տօլար վէրճէճէյինի վատ իթմէք տիր։ Իթալեանլն Վաշինկթընն քէֆարէթի մասլահաթկիւզարը մագթուլարընն իչ թալիա թէպասէթինի հայիզ օլուպ օլմասընդգլարընը սիւալ իթմիշտիր։ Վալիի մէղզում էնվապէն հէբանինէ տէ Իթալիա թէպասը օլարդգարընը վէ լաքին իճրատ թանդիգաթլէ հինը հաճէմատ թարվէտ վէրիլէճէկինի պէյան իթմիշ տիր։

ՊՈՒՏԱՊԷՇԹՏԷ նէյր օլունան «Մաճար Օրսցաբ» կազէթասընդն իսթիսպարաթընա նաղարէն Աւսթրիա էրզքանը հարպ բէյիսի պինդաչը Պուռտն Պէգին Սինեօռատա Բուսմանեա գրալընը զիյարէթիկատ՝ Աւսթրիա Մատաբնատան հիւքիւմէթի իլէ Բուսմանիա պէյնինատ պիր մուահէտ պգտա օլընմըշ տրը։ Իչպու մուահէտ անքանմանա թէվֆիգէյնի Բուսմանիան իրգէթմէքի մուհարեպէ էտնասընատա Աւսթրիայա 8 միլիոնատ 250,000 քիչատ ասքէրի կէօնդէրէճէք տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱՅԻ չէլիք ֆապրիգալարը ամէլէսինին թամիլը իչթիղալ իթմէկերինին Ամէրիգատա սէնամ վէ թին ճարէթին պաղը գրսրմարընն գատ բարտիտէ օյմասընա սէպէպ օլտուղընը եազմըշ իսիլ՝ պու տէֆա Ամէրիգայի էլէրգ սէնտիգատ Վիրճինիա վէ Նիւ Օրլէան էյալէթինատէն պիր խալը զէնճիլէր կէթիրտէրէք իչէ միւպարէրէթ խէճէյինատէն թամիլը իչթիղալ խէն ամէլէ էնտիզէյէ տիւշմիշլէր տիր։

ՍԲԱՆԻԱ. մէճլիսի մէտրուանընատ Գաթալօնիա իչին տախիլի մուխթարիտէթ վէրիլմէսինի թէքլիֆ իսէն պիր մէտրսա ճէվապէն սինեօր Սակատա տէմիշ տիր քի Գաթալոնիա էյալէթի մուխթարիյէթի իզօնտիզիյէ թարաֆտարլարընն իթիրազաթը բէք վանի տիր։ Գաթալոնիատաքի միւչրիւլաթ միւսթէմէլեքաթը զայրընատա իլէրի կէլմիշ օլան մուավգագաթ պիր հալ օլուպ, պու տախի իպալէ օլապիլիր։ Հայպու քի, հիւքիւմէթ գանոնէրն ապիլինատ պուլունան հէր պիր ֆէսատքարլըզը իթմէյէ հայզը տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

—Այիչակ Տէր Միքէլեան՝ որուն տարաժամ մահուան բօթը երէկ գուժեցինք, Եւրոպայէն վերադարձին՝ մայրաքաղաքս այցելած, ու այն ժամանակի գրպան անձնաւորութեանց վրայ իր ներկուգ հմտութեանը մասին լաւ համարումներ և տպաւորութիւններ թողուցած է։

Իր գրական գործունէութեան շրջանն է 1892էն մինչև ընթացիկ նարբս, հանմատաբար չատ քիչ ժամանակ մը, որուն մէջ տան և չորս կատր երկասիրութիւններ ի լոյս ընծայած ըլլալը, արդէն գրական մէ իր երկասէր բնանին տաղանդին, որոշ գրական արդիւնքներն են հետեւեալները։

1.—Հայ. Եկեղ. և Բիւզանդեան կրօն. Ժողովոց պարագայք. Նիեղ։ պատմական յառաջադրութիւն։ Տպագրը. Մոսկուա. 1892։

2.—Գերմաներէնի վերածած և հրատարակած է Տ. Մակար Կաթողիկոս Ա.ի մէկ կոնդակը։ Տպագր. Դերմանիա, Գրօնսդիկ. 1890։

3.—Գերմաներէնն ապել տուած է «Դ. դարէն մինչև ԺԴ. դար, Հայ. եկեղեցին, և իր յարաբերութիւնները Բիւզանդացւոց հետ»։ Տպուած է ի Լայպցիկ։

4.—Սամուէլ-Անեցի, ծանօթութիւններով և յաւելուածներով։ Տպագր. Լիմմասին, 1893։

5.—Աստուածաբանական գիտութիւններ։ Տպագր. Էջմիածին՝ արտատպուած Մայր-Աթոռոյ պաշտօնաթերթէն. 1893։

6.—Մէջին դարերի Կաթողիկոսների ձգտումները։ Արտատպում Էջմիածնայ Ա.Տաճարթերթէն. 1893։

7.—Քննադատութիւն Հռովմէական գրաքանութեան վրայ։ Գերմաներէն լեզուով։ ՏՊ. 1894 ի Լայպցիկ։

8.—Գոհարներ Քրիստոսի քարոզութիւններից։ ՏՊ. Էջմիածին. 1894։

9.—Պաակի Ս. Խորհուրդը՝ արտատպուած Մայր—Աթոռոյ պարբերականէն. 1894։

10.—Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Ցաճախապատում քարոզները, ծանօթութիւններով և յաւելուածներով։ Էջմիածին. 1896։

11.—Հայ. Եկեղ. Սուրբ Կարգը։ Էջմիածին. 1897։

12.—Հայ. Ս. Եկեղ. քրիստոնէական։ Զեռարկ դասանաբանութեան։ Տփխիս, 1900։

13.—Ուսումն Ս. Գրոց։ 1901։

Ուրիշ գիտական երկ մ'ալ ունէր ընդ մամլով։

Զենք գիտեր թէ՝ դեռ ուրիշ ոչչափ ձեռագիրներ թողած է տարաբաղդիկ Աղգակ Տէրէր Միքէլեան՝ Ս. Էջմիածնայ Մատենադարանին։ Անոնց մէջ Ս. Էջմիածնայ պատմութիւնը զանոնք հետազօտելու իսկ պիտի ընծայէ։

—Կէտիկ Փաշայի կազմակերպեալ թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն երեքը երէկ ազնուական Խորհրդարան երթալով, հրաժարեցուցած են վարժարանի ամբողջ պաշտօնէութիւնը։

Զենք գիտեր թէ հրաժարեալ անդամները, որոնք սոսկական թաղեցիք մը ալ՝ իրաւունք չունին, ո՞ւրեմն ստացած են ամբողջ պաշտօնէութիւն մը հրաժարեցնելու արտօնութիւնը, որուն համար վարժարանի Տեսուչ Էֆէնտին, այս արարքին դէմ քանուն ուսումնասիրութեան, բողոք տուաւ Ուսումնական Խորհրդոյն։

—Տիվրիկի Կալուածոց Հոգաբարձութեան կազմակերպած վիճակի մը մէջ գտնուած ըլլալը՝ արդէն քանի մը շաբաթ առաջ հրատարակած էինք, հանդիպում իր ծագմանն ու ընտրական եղանակաւը, և այլ մանրամասնութեամբ։

Քաղաքական Ժողովը իր վերջին նստին մէջ, նկատելով որ հիմա կարելի չի կրնար ըլլալ նոյն Հոգաբարձութիւնը ի նոր ընտրել տալ տեղւոյն թաղ. Խորհուրդներուն միջոցաւ, այս ընտրութիւնը վերապահեց յառաջիկայն, և նախորդ Հոգաբարձութեան պակասած անդամներուն տեղ՝ նորեր ընտրելով, վերնկաղմեց լիակատար Հոգաբարձութիւնը հետեւեալ կերպով։

Ազն. Մ.Երան էֆ. Սեթեան (Վերատեսուչ)։

Գրիգոր էֆ. Լուսիկեան (Ատենապետ)։

Խաչատուր Էֆ. Եղրէյեան (Ատենադպիր)։

Սարգիս էֆ. Զըլարիկեան։

Խաչատուր էֆ. Զանտիեան։

Այս հինգերը՝ Տիվրիկի Հոգաբարձութեան հինէն առնուած անդամներն են։

Իսկ՝ նորընտիրներն՝ ըստ կանոնագրութեան, ընկ Տիվրիկցի յետադարձն են։

Յարութիւն էֆ. Գրիգեան

Գեորգ էֆ. Ծէրօյան

Գրիգոր էֆ. Վարդապետեան

Մարտիրոս էֆ. Բաղքեան

Աւետիս էֆ. Տոքատրեան

Թորոս էֆ. Եղիազեան

Մանուկ էֆ. Պողաճեան

Համբարձում էֆ. Մըսխեան

Թէ հին և թէ նորընտիր անդամները մինչեւ պաշտօնական մարմնոյն յառաջիկայ չորեքշաբթի չիտատ հրաւիրուած են Տիվրիկի Հոգաբարձութեան մասնաւոր դրասենեակը, որ ի Մեծ-Նորոնան, վերի յարկ 18 թիւ սենեակը, որ ծանօթ սեղանաւոր Ազն. Եդուարդ էֆ. Դարակէօզեանի սեպհականութիւնն է, ընդ. ալով, գրեթէ համեստ տարեկան գումարով մը առ այժմ վարձուած է մինչեւ Հոգաբարձութեան, թերեւս օր մը նոյն ընկերութեան պաշտպանութեանը ներքև գտնուող ըստ բոցներէն մէկուն նուիրելու կամ կրտակելու թէութեամբ։

Տիվրիկցոց սոյն դարաւոր հաստատութեան հանար առաջադրած ենք կարեւոր ու չաճեկան ուսումնասիրութիւն մը ներկայացնել Մանգումի հեռաբերիր ընթերցողաց։

—Մայր եկեղեցւոյ քահանայից դասուն նկատմամբ գրուածները—իրաւացի թէ անիրաւ—ծանրակաս են ազգային թերթերուն մէջ։ Եթէ իրաւացի դիտողութիւն մը կայ, ան է թէ, այդ քահանաներուն մեծագոյն մասը Դումգարու չի բնակիր։ Հակառակ իրենց ապրուստի մասին յայտնած դժգոհութեան, հարուստներու պէս գիւղերէն ալ վար իջած չենին։

Տ. Արիստակէս և Տ. Եղիշէ աւագ քահանայքի Սարբեար կը բնակին։

Տ. Գէորգ և Տ. Կարապետ քահանայք Մանդիգիւղ փոխադրուած են։

Լուսարարապետ Տ. Խաչատուր քահանայ Այսուհետեւս տուած է իր յոգնութիւնը չունէր։

Տ. Դաւիթ քահանայ Բերայի բարձունքը ելաւ գնաց, իսկ Տ. Պողոս քահանան՝ այս տարի Իսկիւտար անցած է։

Միայն ծերունազարդ աւագերէց Տ. Անարծան անարժանի Տ. Ոսկին, և նախորդ ամբողջապէս Տ. Միքայէլ քահանաները կը բնակին Գումգարու։

Թաղեցի՛ դայ պարագան։

—Գոմարքուն չորից թաղից Աղքատանոցի Տիրոջին ժողովրդ. անդամները հանգանակ նորերկներ ըլլալնուն, մեծ փափագով փարած են գործին, իրենց ժրաջանութեանց՝ Կէտիկ-Փաշայի եկեղեցւոյն Տ. Տրդատ քահանայ Պոյաճեանի հետ։

—Անցեալ շաբաթ աւուր Մանդրէի մէջ հրատարակեցինք թէ՝ Աֆիոն Գարտեշիարի պատուաւոր ընտանիքներէն Շիրինեան եղբարք Մ. Աւարիկ, Մ. Յարութիւն, Մ. Գրիգոր և Մ. Ռափայել էֆէնտիները՝ իրենց մէկ ունեցած պանանդը դպրոցարարութեամբ չանելէ վերջ, ամբողջութեամբ յատկացուցեր են ուղղորդ Սանակեան վարժարանին։

Այս պարագան՝ անչափ գնահատելի բան մը է. անոնց ազնուասրտութիւնը բացատրելէ վերջ, կրնայ լաւագոյն օրինակ մը ըլլալ մեր մէջ յատ մը մեծագումար դրամը վարոյցնելու, որոնք ո՛չ թէ ամբողջութեամբ, զէթ պզտիկ բաժին մը սկսեալ է հանին օգտակար ու բարեգործական հաստատութիւններու, իրենց դրամը չանելէ վերջը։

—Կէտիկ Փաշայի Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը հրաժարած ըլլալով, նոր ընտրութեան հիմնադրուած է։ Նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն մէկ քանիները մնացած են վերընտրուելու մարդկանով, ամէն չանք ի զուր դնելով, կը նկրտին թաղին պատասխանատու ծանօթ ազգայիներուն միջոց ապահովել ընտրութիւնը չեղարգանելու համար. և այս մօտ երկրորդ առաւօտ ուղղական թերթի մը մէջ հրատարակութիւնը եղած էր և Սակայն Կէտիկ Փաշացիք այդ տեսակ բաներ կրնան երեւիլ չեն։

Վերջապէս ընտրութիւնը պիտի ցուցնէ թէ Կէտիկ Փաշայի լուրջ և դէմ թաղացիք դիտելն ցորենը որմէն զատել։

—Մագրիգիւղի եկեղեցիկ եպիսկոպոս ոչնի, բայց եպիսկոպոսական գլխաս չունի։ Սեղանի Սրբազանը՝ տարուած է Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս Սուքիասեանի ծանրագին գլխասները հնչցնել։

Կը լսենք թէ՝ քաջագիտ Սրբազանին նախաձեռնութեամբ ջոկ թաղեցիներէն յանձնախումբ մը կազմուեր է, եպիսկոպոսական փառաւոր գլխաս մը շինելու համար։

Բարի վայելո՛ւմ։

—Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ. Սուքիասեան, Ազգ. Պանրիարքարանի ճարտարապետ Մելքոնեան Գրիգոր էֆէնտիին նորոգութեամբ պատրաստած է Գ. կարգի Մէջիտիյէ պատուանշանին արժանացած ըլլալուն առթիւ։

—Կը նշենք թէ Ազգ. Հիւանդանոցի տնօրէն Տոքթ. Շիրինեան էֆէնտի և գլխաւոր բժիշկ Տոքթ. Տարաբերեան էֆէնտի միջեւ սաստիկ անհամաձայնութիւն մը ծագած է իրեր ժամանակէ մը ի վեր։ Կը բացատրեն որ Պատուոյ Հոգաբարձութիւնը իր հաշտարար քաղաքականութեամբը, այն երկու կողմերուն տարբերները իրարու ճեռ կը համաձայնեցնէ։

—Ս. Յակոբայ Որբանոցի այս տարի ինը չրջանաւարտ աշակերտ կ'ընծայէ ազգին։ Որբանոցի տնօրէն Յակոբ էֆ. Նիկողոսեան իր ընկերարանին մէջ, ի պատիւ չրջանաւարտներուն, հանդիսութիւն մը տուաւ առաջի օրը, որուն մասնակցեցան Տ. Տիրայր Վարդապետ Մարգարեան, Օր. Եփիմէ Օտեան, Պետրոս էֆ. Կարապետեան, Որբանոցի դաստիարակ-ուսուցիչ Մ.քայէլ էֆ. Նալբանտեանց, գեղագիր Մ.քրան էֆ. Տէօքմէճեան։

—Կը լսենք թէ այս տարի մի՛ւսակ որբանոցի դաստիարակ-ուսուցիչ Նալբանտեան Մ.քայէլ էֆ. — որ Սրմաշու Դպրեվանուց սաներէն է — հրամարական պիտի տայ։

—Տիրայր Վրդ.ի Պոլիս դալուն պատճառաւ Մ. Պատրիարքը Հոր կողմէ պանանդուած պաշտօնական թուղթը որ մեկնումէ զանց ուռնուած էր այս անգամ հասած է Ն. Սրբազանութեան։» (Բիւզանդիոն, թիւ 1456)

Հուսկ ուրեմն, Արմաշու փոխ-վանահայր Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան, ԺԴ Պատրիարքին պատնէշած պաշտօնական թուղթը զրկած էր, որուն մէջ կը յայտնէ թէ Դպրեվանուց միաբան-

Տ. Արիստակէս և Տ. Եղիշէ աւագ քահանայքի Սարբեար կը բնակին։

Տ. Գէորգ և Տ. Կարապետ քահանայք Մանդիգիւղ փոխադրուած են։

Լուսարարապետ Տ. Խաչատուր քահանայ Այսուհետեւս տուած է իր յոգնութիւնը չունէր։

Տ. Դաւիթ քահանայ Բերայի բարձունքը ելաւ գնաց, իսկ Տ. Պողոս քահանան՝ այս տարի Իսկիւտար անցած է։

Միայն ծերունազարդ աւագերէց

ներէն և Արմաշու Որբանոցի տեսուչ Տ. Տիրայր վարդապետ Մարգարեան, ժողովրդական մէջ ապրիլ ուզելով և իր կոչմէ ցոյց տրուած պատճառներու մասին համոզուած ըլլալով, սակայն ասած է ցաւ ի սիրտ ընդունիլ Տ. Տիրայր Վ. ի հրաժարականը և արտօնել զինքը պաշտօնավարել ի Պոլիս։

Հարկ չկայ ըսելու թէ Տ. Եղիշէ եպիսկ. Մ. Պատրիարքին յատուկ հաւանութիւնը խնդրած է Տ. Տիրայր վարդապետի մասին։

—Քաղաքակրթութեան զկնուցմամբ հաւատամ, Մ. Պատրիարք Հայոց ազգային պատուէրներէ դրված է Ազգս Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան նախագահական ամէն միջոցներ ի գործ դնելու Հիւանդանոցին մէջ, մաքրութեան հակելու, եւ. եւն. ձեռ և է տարախիսիկ հիւանդութեան մը դէմ տերութեան կողմէ պատուիրուած կանոններն և առողջապահական արուեստին ամէն պայմանները ճշգրիտ ի գործ դնելու։ Հոգաբարձութիւնը պէտք է ցանկանայ, ի հպարկիս գործածութիւնս ճգմարտութիւն հիւանդներուն դէմ մեկուսացնել պատուիրեն բժիշկներու։

ՈՒՐԵՐ ՅՈՒՐԵԿՆԱՆ ԱԳԶԻՆ ՄԸ ՀԱՐՄԱՆԱՑԱՒ

Աբարիզմ ապրային ազգիկը կը կարդանէ Որոնց չեն տար։ Հոռոմիսմ ապրային ազգն, որ այս ԿՀԷրոյ տուող թշնամիներն է։ Եւ սա՝ բարկութենէն կը յարձակի պատկող քանանային դէմ, զրպարտելով թէ ազգինը ՈՒՐԵՐ տարեկան է...։

Մենք թշնամիներն նոյն նամակը կարդալով, կը պնդենք թէ այդ հարուածեալ ազգինը կարճատակ է, և ունի ամուսնանալու տարիքը։

Ի՛նչպէս արկինք պատկառելի Կիրոն, Ժողովին, որ բարեհաճի պաշտօնական քննութիւն մը հրամայելու, խոստանակելու համար խմբագրութիւն մը վատաբարութիւնը չարաչար գործածող թշնամիներն, և պահանջէ թող որ այս լուրը տուող թշնամիներն քանանը ի լուր աշխարհի հաստատուի, և յորդոր ուղղէ՝ որ մեր կենդանիներուն պատիւը պահուի փոխանակ զրպարտուելու։

Այս անուն պատասխանատուութիւն հրաւիրող ու դայթակղութիւն տրող լուրեր, պէտք չէ որ յանդի ստորագրութեամբ հրապարակուին։ Եթէ փրօք ճշմարտութիւններ են։

—Խառն Ժողովոյ որոշմամբ՝ նոր Տնտես. Խորհուրդը հետեւեալ չորս անդամներն կազմած է մարաքաղաքիս Թաղ. Խորհրդոյ։

Մեծ. Աբեղեանպատ. էֆ. Գասպարեան Խորհրդոյ Մաքսիմեղեցեան։

Ինչպէս յայտնի է, մեր Կրօնական և ուրիշ ազգային հասարակութեանց անշարժ վարչի կալուածները պատուութեան տակ մտնելու մէջ՝ մասամբ իրենց պատճառած հանուածներուն և մասամբ ազգային մասնաւոր անհատներու անունով գրաւ արձանագրեալ են, և թէև մասնաւորաց վրայ դարձած կալուածոց վիճակը հարաբերութիւն է վարչի զրնաց, երբ Բէյէնի Երէցեան գործակատարին տեղի ունենայ և հետզհետէ մահուամբ և կամ այլ չարաճառներով կատարուած փոխանցումներուն ծախքերը վճարուին՝ սակայն բարոյական և անդոյ անպարտ վարձարդարեալ մնալու եղանակը ինչ ինչ պարագաներու մէջ կրնայ տեղի տալ առարկութեանց, և խնդիր ծագիլ ազգին տեսչականութեան իրաւանց վրայ։

Ազգ. Կոչ. վարչութիւնը, նման իր նախորդաց՝ միշտ ուշադրութեանը առարկայ ըրած ըլլալով ազգային անշարժ վարչի կալուածոց գիտնական կանգնութեան հնգապրը, ամենայն ինքնագիտակցութեամբ մը ուզեցաւ ի գործ դնել զանազան միջոցներ՝ ազգային հարստութեան մը դէմ ուղղուած հարձակումներուն դիմաց։ Ամենայն ինչ՝ ինչ ինչ

ՏՕՔԹՕՐ ՀՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուսաիլէի փարիսէ միւսուէթը մէնտաէ էմրաը տախիլիէ վէ ամանլը-ե քէսպի իսթիսաս իյլէտու սարա՝ է բարամա, իսթէրիք, եարբմ պաշ ագ-ըրսը, նիզիլ, ուլգուսուզլուգ, ույ-գուտա յէկիմէք, օճուզլարը խորար թուլթամամալարը վէ էնվաի սինիրխաս-թալըգլարը էլէկիրիք իլէ թէսաւի իյլէտիլի կիպի միսէթ սգալարը, վէ միսէ սայմանը արթմասը վէ էքսիկէր, պաղրրսագ, գալ, ագ վէ գարաճիլէր վէ պիւլիմէ էմրաը տախիլիէ տախիլէի ֆէնոը թրպպը էն սոն Կէշֆի-սախիլէ իգդրէ հէր կիւն սապահտան էօյ-լէնէ գաատար խատապագա օգէնլէր պարչնտա (Պայազիտ) վէ ուզուն չար-չուտա (Մէրիսի) էճզահանէլէրինէ վէ էօյլէտէն սոնրա, պէյ օղլու Տատատէի քէպիրատէ Օտհոն թէսթրսու գարչու-արնդա 165 նոմէրօյու Մուսթէֆիսանէի խուսուսիէսինէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկէէանը գանալ իլէր։
Մուսթէֆիսանէի խուսուսիէսինէ հէր նէվ թէսաուիք էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէսսու մէվճուտ տուր։

ՄԷՔԵԱԲԻՄ ԲԸՊԻՏՅԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ
ՍԷՐԻՍԱԸԸ ՃԻԼՏԻՃԷ
Վէ
ԷՖԻԷՆՃԻՅԻ ՄՈՒԱԼԻՄԻ

Տիրէ՝ Տէրէ յէ Փէրէսէ Էսթէրէ
Հէմշէրի Ժաչի Ռուսթէրէսինէ

ՏՕԳԹ, ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՄՈՒԽԹԱՐ

Ճումաա իրթէսի) կիլնլէրի սանթ
Բազար իրթէսի) 9 տան
Զարչէնպիհ) 10½ ա գաատար
Բէնչէնպիհ = սատահատան 6ա գաատար
Սալը = սանթ Ղանէն 10½ գաատար

Իսթանպօլաա, Ճոզզալ Գօղրուճնտա
Իրան՝ սէֆարէթխանէսի գուրպինէ
Շեբէք էֆ. սօգաղարնտաքի
18 նումէրօյը խանէսինէ
խսամա գապպալ իաէր

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Մուսաիլէյի՝ ծնր պիր սէնէ մուգատա-տէ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէէն պա չահատէթնամէ, խուրուտ իթմիշ, վէ գայրէթ ու խթիգամէթիյէ հէր քէսիր-Փիսնիս թէվէճճիհ է միրէ-թիրի գազանմը, էրպապը սամսա վէ լիյագաման վէ պիրինճի պընրք սա-վա վէքիսէրինէ մասրուֆ պիր զամ տրը։

Գէչտիկէրի՝ հէր նէվ Շէրէ և Հու-գոգդ, ճէզա վէ Թիճարէթ տավալգա-րընը տէրէօհտ իսէր։

Պիր մէպլաղը մալիմ մուգասիլնամէ ալթը ալդը վէ սէնէլիք ալօնէ գայտ վէ գապու էյլէր։

Տավալարը հագգրնտա մէճճանէն մալիսամի ալմագ խթէէնիրէ պէյաղ-նը բէյ վէ իթալը մալիսամտան գա-չընմագ։ Էքսէր տավալարտան բէշին իսէթէ ալմտրը կիսի, բէք չօղլաճ-ընտա սուլէն Թէսվիլիտէ գուսուբ էդէմէք։ Ատատէրը սոսամ 2½-6էա վէ ագչամլարը տարի 9—11է գաատար եաղրիսանէսինէ պոյուրուսուր։

Իսարէիանէյի՝ Պապ Սալի Ճատ-տէսինտէ Մուսուլխանրնտա 6 վ Դնա-մէրօյը օտալար տրը։

ԼՈՅՍ ՏՈՍԷՆ
ՆՈՐ ԴՊՐՈՅԻ
Ա. Բ. Գ. Դ. Ե. պրակները։
Մամուլի տակէ վէսկերդը պրակը։
Պէտքէ կարդալ «Նոր Դպրոցի Շըր-ջաբերական Ծանուցագիրը» որ ձեռնար-կին վրայ, լիովին բացատրութիւն կու-տայ։ Գրի կը տրուի գաժանարդնէրուն։
Գին 10 պրակի 25 ղրշ
դիմել առ ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ
Սիրքէճի, Խորասանճեան խան

ՆԱՏԻՐ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ
Բէր-, Մէդ-Փէրց, Կ-ԷՐ-
Սէր-ի Հէդ, թ- 255։

ՄԻԱՑՆ ԱՄԱՌՈՒԱՆ
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ

6 հատ Դապինէ պրանկիր 20
6 » Վերիմ » 20
12 » Մէնեան » 15

Վեց հատ գապինէ պատ-կեր առնել տուող մը 50 ղրշ։ Եւ վճարելով կրնայ 40×50 մեծութեամբ «ակրանտիզը-ման» մը ունենալ։

ՆԱՏԻՐ լուսանկարչատունը իր չինած գործերուն գեղեց-կութեան համար ու Եւրոպկն։ դանազան լուսանկարչական մրցումներու մէջ բազմաթիւ մրցանակներու արժանացած և ԼԱՒ ու ԱԺԱՆ գործ չմնալու մէջ ԱՆՄՐՑԵԼԻ մէկ հատիկ հատատուութիւն մը եղած է քաղ քիս մէջ։ 13—24

Հրատարակութիւն—
ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԸ
Հոգեւորականի Վէպ
Հեղինակ Բել Պէնթէլ
Թարգմանեց Օհանէս Զէյթունեան
Գին 6 ղրուշ
340 էջ տեսակ
Վասնզ ենք որ այսքան դիւրա-մատչելի գնով հանակերտի թարգմանու-թիւն այդ հրատարակութիւնը ընթերցող հասարակութեան կողմէ արժանի ընդ-առնելութիւն պիտի գտնէ, որու հա-մար հեղինակին և թարգմանչին ա-նունները արդէն գրաւականներ են։

ՏՊԱՐԱՆ
ՍԱՐԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճանչեսիս 38

Ճշդութիւն մարդոցմէն եւ արագութիւն նշանաբանն են Սարեան եւ Ընկ. Տպարանին։

Սարեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տպագրէ բոլորովին նոր տառերով—Թուրքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն, Յունարէն և այլ լեզուով Գիրքեր, Հանդէսներ, Լրագրեր և Տետրակներ։

Սարեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տպագրուին վաճառականական հաշուեցոյցներ, նամակագրութիւններ, հայտնիներ, հարսանեաց հրաւիրագրեր, տոմսեր, այցագրեր, մահագրեր Ալպոմ Լայն։

Սարեան եւ Ընկ. Տպարանը ուղղակի կը թղթակցի դաւառներու հետ տպագրական բոլոր գործերու համար և գիրք-քերու տպագրութեան արտօնութիւնները ալ Մէարիֆին առնել կրնանք։

Տպարանս դիմողներուն յանախորդաբար ուշ կը մնան։

Տէսր Յ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱԲԵԱՆՑ
Գոչվագարդ Մուսա Քալի Թիւ 15
Մայր Եկեղեցւոյ առիւեռ
ՄԱՍ ԿԵԱՆ ԵՒ ԱԲԴԵԼԱՍԱՆ ԱՒԱԳԵՆՈՒ

ԵՒՐՄԻ ՊԷՇ ՍԷՆԷԼԻՔ
ՍՈՒՎԱՖՏԱԳԻՇԷԹ

Էսկի վէ նէնի պէշ Ղօղուգլուղը վէ անրն վէխիմ նէթիճէլէրի հագգրնտա 25 սէնէտէն պէրու լոքրա օլուճսան թէճ-ռիպէլէր նէթիճէսի գտնագ իգդրէ թար-գաքը ամիրանէմտէն իսմալ օլուճսան «Դարսիպ Ղօրքիօր Զիա»ման թեթի-մա՝ խոսկ չիճա պուլան բէյ չօք։ Պէ-վամ թարգիճսան մուսատագ պուլ-լուճարդը վէ Մէղլիսը դարարու Եվրո-բատան ճէլպ իսիէն պու կիպի էսվիգ յէկի խուսուսիէլ գամ էնտէր գամ ֆայիգ վէ մերբէճաղ խուսկինէն կէ-ղբը եէնի պարտամ։ Վէ դէրեբ սէնէ-լէրէ էսկիմիշ պէյ Ղօղուգլուղը պիր տարա թէվմէմէք էվ խարար եգար մե-սանէ վէ եումբրիպարտա ֆիչ գարար վէրմէճէք եարէ գամիէն թէչվիէ էպ-տիլինտէն միշիմէրէմ էհալիմիզի պիր թարգամ չարամանլրդարլա իգիվալ վէ իդրար իսոնէ-ֆլանարա արտանմամալա-ղրնը թալանանդ թատիֆիէ-խաէրիմ՝ պիր դարթուպը Կանանթա քնտրի պիր։

Ազամանի ակրօսը, Սամսաղրտա ձը-դալ օլուճսան, Ասրը էֆզահանէսի պիր։ Զամէ-Դարագլուսրնտա Գիւչիւ-քեան Միսքեան էֆզահանէսի իլ պարլրնա էֆզա ակրօպարրնտա Վէ էֆզահանէլէր-ճէ սարբրը։

ԳՈՒԹՈՒՐԸ 15 ՂՐՇ. ՏԷՐ.

Թարատան թօփտան վէ բէրաբէնէ սրբարը գանգոլ օղեճնուզ սիւրարը միգանիսնէ իլէ կէճնարէրիր։

Լէգգաճ Ա. ԳՕԼՕԼԵԱՆ
17—20

ՄՈՒՍԻԳԻ ՍԷՐԱԳԼՈՒԱՐԸՆԱ

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի էվ-րագ գաէմի խուլէֆարնտան Հասան Թանրին էֆէնտի իլէ Նօթա վէ Քէնի մուսիգի, մուալիմի Զուլտանան Գրիգ գոր էֆէնտիլէր թարգրնտան հէր որ պէշ կիլնան պիր Մունթազանէն նէյր խիլմէթքատ օլան էզնարը մուսիգի կա-խատ մինթէզրկ չարդը վէ գանթօ նօթասրնրնէ իրինճի ֆորմասը նէյր ի-տիլմիշ տիր։ Պիրէրթանէ էսմանլէրին հանէսքնարանը մուսիգիէ թավիլէ իսէրիր։

Մասալը Գիրուխթի Պապը Սալի ճատ-տէսինտէ 22 նումէրօյու Խթանպոլ քինթոպրանէսի, Մէրճանտա սատը Եղլա էֆէնտի վէ Էսկի Զապթիէ Ճատատէսինտէ Ակֆա Ցանսկրաֆիանէ-սինյէ սպիր մահէլլէս տիր։

Էն ալա վէ նէ-ի իէբ էն մամուլ ՊԱՏՐԱ վէ ՍՈՒՎԷՏ քնաղրալարը եարընդ պիտրն մէթաղրլարընը մէմ-նուն ֆնէպլիկիր։ Պէ՝ քնաղրալարն գէվ-գէշճան մուսաբրիէթէրի մուգանիգ-ընին արթամարնա սէպէպ օլմը Ցլտ-ղրնտան, դանազարրն սէրտնինմէքի սկզբ մէգրնէթ վէ ատամէթի գարգագը սարիրնէ տիգդաթ օլնմասը թավիլէ լէնը։ 16—54

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ = SALIBORINE

Էֆզաանը ՎԱՄԻԼԱԲԻ ԹԻՕՏՕՐԻՏԻՍ ՊԱԼԱՇ թարգիճնտան թէքթիպ օլունմը տրը
ՄԷՏԼԻՍԸ ՍԷՀՀԻԷԻ ՈՒՄՈՒՍԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷՆԻՆ ՐՈՒԽՍԱԳԸՆԸ ՀԱԻՋ ՏԻՐ

Մեզնոր ատիրլար Բոգոֆնտան Բանուն վէ Ղանմէզ օլունմէշ տրը

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) ատնիլէն թօղ՝ ինէրրէ ոլը էլ-Դիրէ Ղալընդգ բար-մագլարն արարնտա հգարը, օլան գէնա գօգուլու եարբզգան մասատէլէրինէ, իւֆիկնէմ, բիւյիք վէ գաչրկմալարը տէկ փիլէ։ Ղանտան պաղգա, բար-մագլար արարնտա նասրը վէ նասրրաղմէզ տէրիսէրն չզգարը։ սէրպէսթէ կէզիլէնիլիր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) գօմթուգ ալիրնտա վէ սարը գարալը մանալլէրտքի բի-չիքլէրու գօգուլարը խրիքլէրի վէ գաչրնմալարը տախ գաթի սուրէթտ տէֆ իլէր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆԻ գազլանգար՝ ինէրրէ քէմանէն ճնգաէսինի թատրեգ իթմէքտ տիրէր։

Սուրէթի իսթիմալի գուրունան տէրդնինգէի թարիֆատան անալարը։

Ումումի տէքօսը Ֆրնտրգլրտա 55 Ֆուտրօլու Վամլաքի Թօտորիսէս էֆ-զահանէի վէ պայրճա էֆզահանէլէրտ, էզա տէրօյարրնտա վէ Պօն Մարչէ գուտուսու 5 (պէշ) ղրուշա, թարտա էֆզահանէլէրինէ վէ էֆզա տէրօ-լարրնտա 6 (ալթը) ղրուշա սպիրլմագտա տրը։

Թարատան 6 ղրուշդ բօսթա բուլու վէճնատէրքնէ պիր գաթու ՍԱԼԻ-ՊՕՐԻՆ կէօնտէրիլիր։

ԹԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ
1900
ՍԱՏԷ, ՄԷԹԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՅԹԷ
ԱՍԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷԾՆՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ
ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիսնէ՝ մի-քեաֆթիրը, HORS CONCOUR
բէկանէթսիզ գազանմը տրը։

Էն ուֆագ թէֆերրաճրնա գաատար էմալրնա թէվէֆֆիւգ խէր
Թիւրիա իչին եէկեանէ ամէնգատը Յ. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ էվլատարը
Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթամպօլտա, Պանճէ Դարասրնտա, Համիտիէ ճատատէսի, Ն՝ 7 Թրամուէյ խանէսը իւզէրինէ
ՇԻՒՊԼԻԼԻՐ Իզմիրէ, Սմիւրնիսէ, Անիսօն Դարաֆարատա վէ սարբէ Թանիր վէ էօյրէթէսի մէրճանմէն տիր

ՈՒԷՍՏԷՐՆ

A.D. 1851 TORONTO WESTERN ԱՆԿՈՒՆ

ԲԱԲԼԱՄԷՆԹՕՆԷՆ ԴԱՐԱՐ ՄԱԽԱՍՈՒՍՅԱԼԱ ԹՕՐԻՆԹՕ ՎԷ ԼԱՆՏՐՍՊԱ
1851Տէ ԹԷՎՍԻՍ ՕՂՈՒՆՄԸՇ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիսանլարին մէճմուի	ֆնկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ազէտ վէ հասլրաթը սէնէլիյէ	» »	1,350,000
Գեամիլէն թէէմիէ օլունմուշ սէմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին մուսիրլի ումումի. ԴԱՒԹԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպուլ, Պանճէ Դարաբ, Անանիասի Խան, Ն՝ 20 և 21, 22։

Թաշրարատա ֆէկիւզար վէ մէրէթկեր ատէնթէէր արտնրլմագտա տրը

ՏԻՊԹԱՐ — Շէհրիմիզին էն մահարուֆ Ֆրանսը Վէ Ալժանը Դէմրանիալա-ղրն սերմայէսի դգսրրաթնատիպէլէն 100% ծնուդը հարտ Ուէմրիրնէ 125% ալար։ Իսկէ պրգ հագիգամ Ռէէսիրնն բագիվլէրինէ թէկնիվէրդ իմ-խարմէէ էն ալէօրիգ թէէմնամ տրը։

Հէր չէյտ սանէ հաճագամ ճէնէմէ չալընդրնդ կիպիվ, սիկարան քա-զրարրնան պանի հագի օլմազարնա իթիճա էմինիզ։ ՏԻՒՐ Է ՊՕՆ վէ ՊԷՅԱԶ ԳԱՊԼԸ ՊՕՆ նամբ իլէ սիկարա քիազբրը թավիլէ իսէրիզ։ 12—50

عافیت صحیری

ԱՖԻՅԷԹ ՀԱՊԼԱՐԸ

Ինգրպազա ակէյար օլուպան մէր տաալթնամէ իչմալ վանէկէր վէկնմա-զարրնը գէնիրլէմէքտէ պազարտուրգլա-րընդ էմինզ օլմալը սարլար։ գիրա թա-պիյարքն խրլաֆքնտա օլաբաղ կիսն-լէրճէ միսէ վէ պատրբրագլարտա պի-ղիրիկ գալան ԵՔՄԷԼԵՐ վիճճատա զրնա օրնտսա անը սէօլէյէճէք։ Սերա-ակ սիրաքիս զէֆիրլի ամիգրօպլաք ըյ-տա Ֆրիպ թէէարիճէն գանը գիօղարար վէ իչթիհսաբլարա միսէ գէտգարը, անանը, եարբմ պաշ ագրրբը, գարքն չէկինմէսէ, պաշ պէճամէսք, միսէ պաշ-լանմրբը գ կէօգ գարարբրը վէ սայիր էմրաը տախ իսթամ իսէր։

Շէրբմիզ պիրինճի սրնրի էֆզանը-գարրնտան Ամոսն Դօլօլան էֆէնտի-նէն իսթիրաբէրնէի օլուպ սէնէլիրը թիպպիլիչի Շահանէսէ թատրեգ օլուճ-նան Ափիյէթ հապլարրրն իսթիսանի լինգրպազ պանուբաչի ատանէն թէվէլ-լիսա վիսնէճէր հասթալրգարատան մու-հգիգագա իգդրէ միսէ վէ պազարրագ-լարը թագվիյէ վէ հալ թապիեսնէ իրնա խէրէք թասրը սէրէճէէի սատ-լուպէսէ հազմ իթմէրիր։ ումումի սէքօսը Տէրսաատէթատ Ճրդալ Օղլուն-տա Անմուան Գարիրանեանը Ասրը էֆզահանէսէտրիս, Ղանճէ Դարագրնտա Գիւչիւ քեան Միսքեան վէ Մէբնաք մէքէճեան էֆզահանէլէրի իլէ պազարնա էֆզա տէրօյարրնտա վէ էֆզահանէլէր-ճէ սարբրը։

Թաշրատան թօփտան վէ բէրէքէնէ սրբարը գապալ օլունար։ 11—20

Դրրր